

Założenia Ustawy o Efektywności Energetycznej

dr inż. Arkadiusz Węglarz
Koordynator projektów w KAPE S.A.

Dyrektywa 2004/8/WE z 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii .

Dyrektywa 2002/91/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków .

Concerted Action

Zielona Księga o efektywności energetycznej lub Zrobić więcej używając mniej. 22.6.2005, COM(2005) 265 final.

Dyrektywa 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 2005 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów wykorzystujących energię .

Standardy techniczne CE/CENELEC

Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii: sposoby wykorzystania potencjału, COM (2006) 545 z 19.10.2006.

Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego użytkownika energii oraz usług energetycznych.

Concerted Action

Zaoszczędzenie 9% zużycia energii liczone jako średnia zużycia krajowego w latach 2000-2005

Zaoszczędzenie 20% energii w stosunku do obecnego zużycia

Cele nieobowiązkowe!!!

Komunikat Komisji do Rady Europejskiej i Parlamentu Europejskiego Europejska Polityka Energetyczna, Bruksela, dnia 10.1.2007, KOM(2007) 1 wersja ostateczna, {SEK(2007) 12}.

20% energii z RES
20% redukcja CO2

3X20%
(2007)

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

CELE USTAWY.

- Stworzenie ram prawnych systemu działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej gospodarki, obejmujących system wsparcia, prowadzących do uzyskania wymiernych oszczędności energii.

Działania będą się koncentrować w następujących obszarach:

- a) zmniejszenia zużycia energii,
 - b) podwyższenia sprawności wytwarzania energii,
 - c) ograniczenia strat energii w przesyle i dystrybucji.
- Wdrożenie postanowień dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/76/EWG, a zwłaszcza osiągnięcie oszczędności zużycia energii na poziomie co najmniej 9 % do końca 2016 r.
 - Realizacja założonego na szczycie Unii Europejskiej w marcu 2007 r., 20 % celu obniżenia zużycia energii w UE do 2020 r.

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

III. KRAJOWE CELE W ZAKRESIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGII.

1. Ustawa upoważni Radę Ministrów do określania, w drodze rozporządzenia, krajowych celów w zakresie oszczędności energii, których osiągnięciu służy realizacja ustawy. Cele te zostaną określone zarówno w jednostce względnej (%) jak i bezwzględnej (np. GWh).
2. **Krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2016 r.:**
 - a) będzie obliczony zgodnie z metodologią określoną w załączniku 1. do dyrektywy 2006/32/WE na podstawie danych statystycznych,
 - b) wyniesie 9 % średniego rocznego końcowego zużycia energii, przy czym uśrednienie obejmie lata 2001-2005 i nie będzie obejmowało zużycia energii przez podmioty należące do kategorii wymienionych w załączniku 1. do dyrektywy 2003/87/WE *ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE,*
 - c) będzie wynikiem kumulowanych rocznych oszczędności energii osiągniętych w latach 2008-2016.

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

III. KRAJOWE CELE W ZAKRESIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGII.

Określony zostanie również tzw. pośredni krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2010 r., który będzie miał charakter orientacyjny i przedstawiał ścieżkę dochodzenia do osiągnięcia celu przewidzianego na 2016 r., umożliwiając ocenę postępu w jego realizacji.

- 3. Krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2020 r.**, stanowić będzie odzwierciedlenie, założonego na szczycie Unii Europejskiej w marcu 2007 r., 20 % celu obniżenia zużycia energii w UE do 2020 r.

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

OBOWIĄZKI DOSTAWCÓW ENERGII.

1. Podmiotom zajmującym się przesyłem i dystrybucją energii oraz podmiotom zajmującym się sprzedażą energii odbiorcom końcowym, zakazane zostanie podejmowanie działań, skutkujących tworzeniem barier dla popytu i świadczenia *usług energetycznych* oraz innych *środków służących poprawie efektywności energetycznej*.
2. Podmioty zajmujące się przesyłem i dystrybucją energii oraz podmioty zajmujące się sprzedażą energii odbiorcom końcowym, zostaną również zobowiązane do:
 - a) udostępniania na swoich stronach internetowych, lub przesyłania pocztą odbiorcom końcowym, którym dostarczają energię (zwłaszcza odbiorcom w gospodarstwach domowych), ankiet lub programów komputerowych, pomocnych w określeniu potencjalnych, możliwych do podjęcia, *środków służących poprawie efektywności energetycznej*,
 - b) zapewnienia odbiorcom końcowym, którym dostarczają energię, dostępności, konkurencyjnych cenowo, indywidualnych liczników energii, które dokładnie oddają rzeczywiste jej zużycie i informują o rzeczywistym czasie korzystania z energii,
 - c) redagowania rachunków (faktur) za energię, wystawianych odbiorcom końcowym, którym dostarczają energię, w sposób jasny, zrozumiały i opierający się na rzeczywistym jej zużyciu; wraz z tymi rachunkami (fakturami) powinny być dostarczane następujące dodatkowe informacje:
 - rzeczywiste aktualne ceny energii i rzeczywiste jej zużycie, pozwalające na całościowe zapoznanie się z bieżącymi kosztami energii,
 - porównanie obecnego zużycia energii ze zużyciem za ten sam okres w roku poprzednim,

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

SYSTEM BIAŁYCH CERTYFIKATÓW.

1. Zostanie wprowadzony tzw. system białych certyfikatów, tj. mechanizm pozyskiwania, umarzania i obrotu świadectwami potwierdzającymi przeprowadzenie działań skutkujących oszczędnością energii - jako mechanizm stymulujący i wymuszający zachowania prooszczędnościowe.
2. Białe certyfikaty będą mogły być pozyskiwane za realizację działań skutkujących:
 - a) zwiększeniem sprawności wytwarzania energii,
 - b) zmniejszeniem strat w przesyłce i dystrybucji energii,
 - c) oszczędnością w zużyciu energii przez odbiorców końcowych,

Szczegółowy katalog powyższych działań prooszczędnościowych wraz z odpowiadającą im ilością białych certyfikatów zostanie określony w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

3. Do wydawania białych certyfikatów oraz ich umarzania zostanie upoważniony Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.
4. Prawa majątkowe wynikające z białych certyfikatów będą zbywalne i stanowić będą towar giełdowy.

Na podmioty zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej, ciepła i paliw gazowych odbiorcom końcowym nałożony zostanie obowiązek pozyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE określonej ilości białych certyfikatów (lub uiszczenia opłaty zastępczej). Wielkość tego obowiązku określi minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia.

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

SYSTEM DOBROWOLNYCH ZOBOWIĄZAŃ

1. Rozważone zostanie wprowadzenie tzw. systemu dobrowolnych zobowiązań, skutkujących wzrostem efektywności energetycznej gospodarki, zawieranych pomiędzy jednostkami administracji rządowej lub samorządowej a zainteresowanymi podmiotami (np. przedsiębiorcami lub jednostkami sektora publicznego).
2. *Dobrowolne zobowiązanie* określi zasady i warunki na jakich zainteresowany podmiot zobowiązuje się w określonej perspektywie czasowej zrealizować działania skutkujące wzrostem efektywności wykorzystania zużywanej przez niego energii. Z drugiej strony, podmiotowi takiemu, z tytułu wypełnienia warunków porozumienia, przysługiwać będą określone preferencje, np. wsparcie audytorskie i eksperckie w toku prowadzonego przedsięwzięcia, dodatkowe białe certyfikaty, obniżenie opłat za korzystanie ze środowiska itp.
3. Wprowadzenie systemu dobrowolnych zobowiązań wymagać będzie wyłonienia organu administracji rządowej, jako strony porozumienia, pełniącego jednocześnie rolę koordynatora systemu, który będzie sprawował nadzór merytoryczny nad realizowanymi przedsięwzięciami.

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

ORGAN NADZORUJĄCY I MONITORUJĄCY

1. Powołany zostanie organ nadzorujący i monitorujący działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej (w tym również weryfikujący rezultaty tych działań) podejmowane przez podmioty zobowiązane ustawą, w kontekście realizacji krajowych celów w zakresie oszczędności energii.

Rola pełnienia funkcji organu nadzorującego i monitorującego zostanie powierzona Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki.

2. Organ nadzorujący i monitorujący będzie corocznie informowany przez centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego o podejmowanych przez nie działaniach w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz rezultatach tych działań.

W szczególności organ nadzorujący i monitorujący będzie weryfikował i oceniał te oszczędności w kontekście osiągnięcia krajowych celów w zakresie oszczędności energii.

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

Podmioty zajmujące się przesyłem i dystrybucją energii oraz podmioty zajmujące się sprzedażą energii odbiorcom końcowym, zostaną zobowiązane do przekazywania corocznie organowi nadzorującemu i monitorującemu zagregowanych danych statystycznych dotyczących:

- wielkości i profilu zużycia energii przez odbiorców końcowych,
- charakterystyki i lokalizacji odbiorców końcowych.

Zakres przekazywanych danych określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw gospodarki. Przy czym dane te powinny być wystarczające dla formułowania i wdrażania programów efektywności energetycznej oraz w celu wspierania i monitorowania usług energetycznych oraz innych środków służących poprawie efektywności energetycznej.

W szczególności organ nadzorujący i monitorujący zostanie zobowiązany do wspierania, nadzorowania i monitorowania usług energetycznych oraz innych środków służących poprawie efektywności energetycznej.

Rolą organu nadzorującego i monitorującego będzie również zapewnienie zainteresowanym podmiotom dostępu do aktualnych informacji o funkcjonowaniu systemu białych certyfikatów, dobrowolnych zobowiązań oraz innych mechanizmach wspierających.

Ustawa o efektywności energetycznej. Projekt 2007

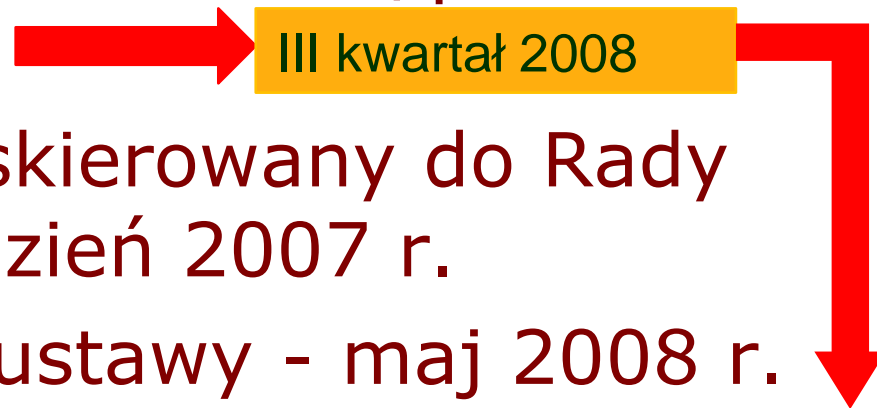
KRAJOWE PLANY DZIAŁAŃ NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki zostanie zobowiązany do opracowania i przekazania Komisji Europejskiej:
 - a) drugiego *Krajowego planu działań na rzecz efektywności energetycznej* do dnia 30 czerwca 2011 r.,
 - b) trzeciego *Krajowego planu działań na rzecz efektywności energetycznej* do dnia 30 czerwca 2014 r.
2. *Krajowe plany działań na rzecz efektywności energetycznej* zawierają w szczególności:
 - a) *programy efektywności energetycznej* i planowane *środki służące poprawie efektywności energetycznej*, prowadzące do sprawdzalnej i wymiernej (lub możliwej do oszacowania) poprawy efektywności energetycznej i skutkujących realizacją krajowych celów w zakresie oszczędności energii,
 - b) analizę i ocenę poprzedniego *Krajowego planu działań na rzecz efektywności energetycznej*,
 - c) wyniki dotyczące realizacji celów w zakresie oszczędności energii, sformułowane na podstawie dostępnych danych, uzupełnionych danymi szacunkowymi, z wykorzystaniem zharmonizowanych wskaźników efektywności energetycznej i wzorców,
 - d) informacje o dodatkowych działaniach na rzecz usunięcia istniejących lub spodziewanych braków w realizacji celów w zakresie oszczędności energii.

Ważne terminy

- założenia do ustawy o efektywności energetycznej przyjęte przez kierownictwo Ministerstwa Gospodarki w dniu 17 lipca 2007 r.
- makieta ustawy - wrzesień/październik 2007 r.
- projekt ustawy skierowany do Rady Ministrów - grudzień 2007 r.
- wejście w życie ustawy - maj 2008 r.

III kwartał 2008

1 stycznia 2009

Ustawa o efektywności energetycznej. Uwagi KAPE

- Zrezygnować na pewien czas, 3...4 lata, z wprowadzania białych certyfikatów do sektora wytwarzania i przesyłu.
- Objąć systemem dobrowolnych zobowiązań sektory wytwarzania i przesyłu, Ustalić w systemie białych certyfikatów dostatecznie wysoko próg minimalnej oszczędności energii.
- Utworzyć fundusz efektywności energetycznej.
- Wprowadzić system benchmarkingu.
- Wprowadzić system szkolenia audytorów energetycznych.
- Wprowadzić system certyfikacji audytorów energetycznych na potrzeby przemysłu, transportu i sektora usług.
- Wprowadzić system audytów energetycznych, obejmujących również MŚP, częściowo wspomagany ze środków budżetowych.

Ustawa o efektywności energetycznej. Uwagi KAPE

- Przewidzieć możliwość wprowadzenia ulg i zachęt w instrumentach finansowych
- Zawrzeć w ustawie delegację dla ministra właściwego ds. gospodarki do wyznaczenia podmiotu pełniącego rolę agencji wykonawczej.
- Określić katalog kar i sankcji za nie wywiązywanie się z obowiązków nałożonych na podmioty przez ustawę.
- Przewidzieć podział obszarów objętych działaniem ustawy i mechanizm ciągłej koordynacji ustawy z innymi aktami prawnymi mającymi wpływ na efektywność energetyczną.
- Wskazać w ustawie wysokość, harmonogram i źródła pozyskiwania środków na implementację ustawy.

Białe certyfikaty w Polsce - podstawy

- mechanizm stymulujący i wymuszający zachowania pro-oszczędnościowe
- wydawane za inwestycje nakierowane na:
 - zmniejszenie zużycia energii,
 - zwiększenie sprawności wytwarzania energii,
 - ograniczanie strat w przesyle i dystrybucji.
- prawa majątkowe z białych certyfikatów mogą być zbywane na TGE

Białe certyfikaty w Polsce - obowiązek

- obowiązek nałożony na podmioty sprzedające energię (tj. energię elektryczną, ciepło, paliwa gazowe) odbiorcom końcowym, przedłożenia białych certyfikatów do umorzenia Prezesowi URE lub uiszczenia opłaty zastępczej

System Białych Certyfikatów w Polsce. Zakres systemu

Białe certyfikaty w Polsce - katalog

- katalog działań, w którym wskazany będzie każdy rodzaj przedsięwzięć ukierunkowanych na zachowania prooszczędnościowe
- katalog zamknięty wydany jako rozporządzenie
- poszczególne działania skutkujące oszczędzaniem energii (wszystkich rodzajów energii) mają przypisana ilość białych certyfikatów wyrażona w MWh
- zróżnicowanie ilości przyznawanych białych certyfikatów w zależności od rodzaju wykonanego przedsięwzięcia proefektywnościowego
- ustalenie drogi administracyjnej – może powodować problemy związane z zaburzeniem konkurencyjności

Białe certyfikaty w Polsce- przetarg

- katalog przedsięwzięć ukierunkowanych na zachowania prooszczędnościowe (j.w.)
- ilość przyznawanych białych certyfikatów określona w drodze przetargu
- przetarg ogłaszany przez Prezesa URE

System Białych Certyfikatów w Polsce.

Podstawowe zasady

- Zasada kwantowa – istnieje minimalna wielkość certyfikatu o który można się ubiegać np. 1 ktoe

- Zasada katalogu - system widzi tylko te działania, które opisane są w systemowym katalogu inwestycji proefektywnościowych

- Zasada audytu – każde przedsiębiorstwo musi mieć audyt
 - Dla prostych działań - audyt proforma 1 strona A4
 - Dla złożonych - audyt bilansu oszczędności
- Ważny jest tylko poziom oszczędności i deklarowany przez inwestora.

- Zasada wymierności – w katalogu umieszczone są tylko te działania inwestycyjne, dla których określić można konkretny, wymierny rezultat w postaci ilości zaoszczędzonych MWh wyznaczonych jako średnia roczna z okresu 15 - letniego przy założeniu statystycznych warunków funkcjonowania i użytkowania

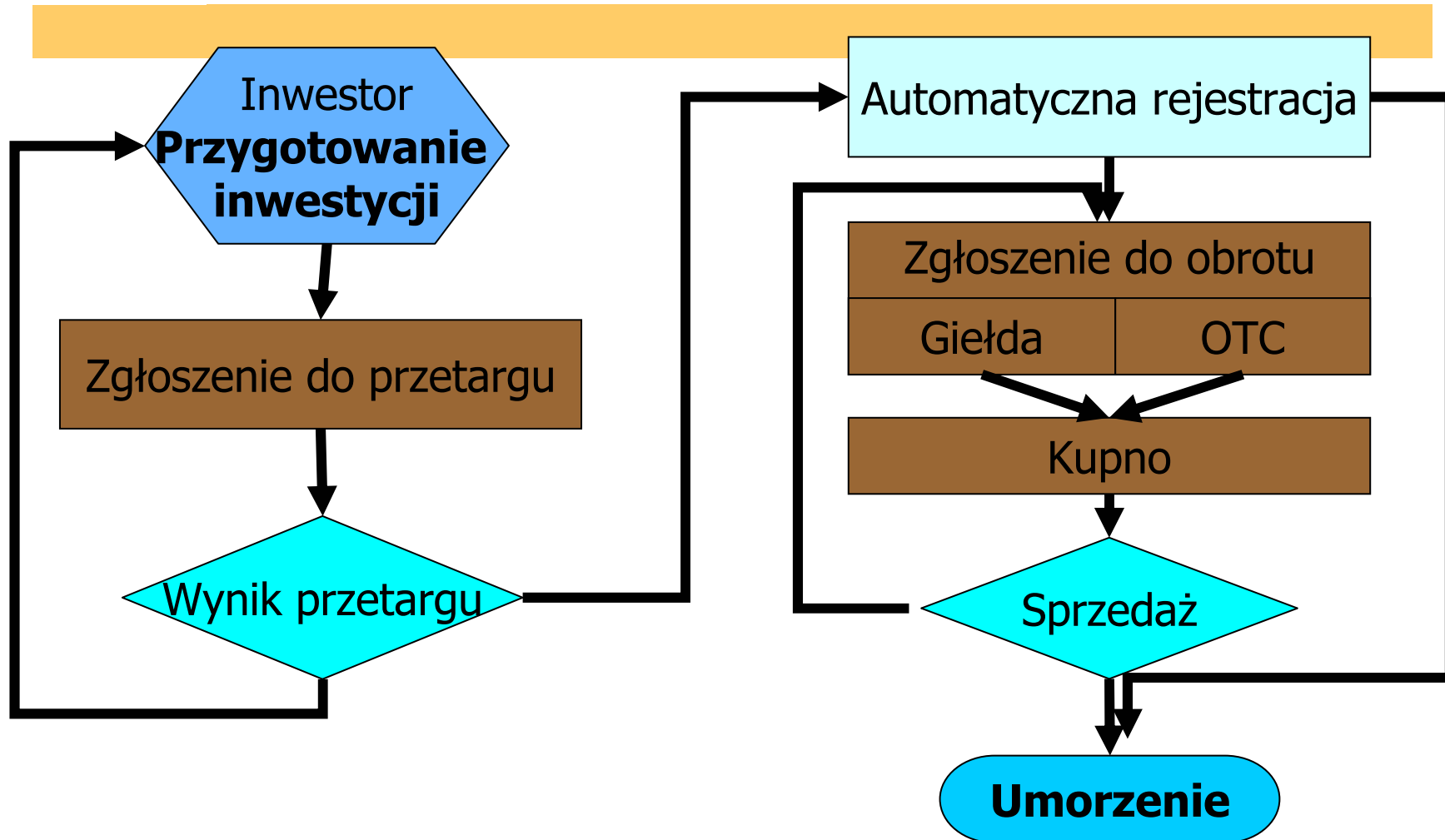
- Prawo do emisji białych certyfikatów uzyskuje się w wyniku rozstrzygnięcia przetargu na inwestycje oszczędzające energię, o których mowa w ustawie Prawo energetyczne art. 16a ust 8.

- Wygranie przetargu oznacza automatyczną emisję uzyskanych białych certyfikatów

- Certyfikatami obraca się na giełdzie lub w systemie otc - z obowiązkiem rejestracji transakcji

SCHEMAT BLOKOWY SYSTEMU BC

Dobrowolne porozumienia

- Przedmiotem zobowiązania (porozumienia) są zasady i warunki na jakich zakłady przemysłowe zobowiązują się współuczestniczyć w realizacji działań i kierunków polityki rządów w zakresie efektywności energetycznej i ochrony środowiska;
- Stronami dobrowolnych porozumień/zobowiązań (voluntary long term agreements) są w stosowanych w Europie systemach zakłady przemysłowe lub organizacje branżowe oraz rządy lub organizacje i instytucje upoważnione do ich reprezentowania;
- Traktowane są jako narzędzie równorzędne z regulacjami prawnymi i legislacyjnymi w stymulowaniu wzrostu efektywności energetycznej i działań w zakresie ochrony środowiska;
- Bardzo duża efektywność i skuteczność w niektórych krajach UE (w szczególności Irlandia, Holandia, Anglia);
- Podstawowym warunkiem skutecznego osiągnięcia zamierzonych celów jest tworzenie przez rządy motywacji dla przedsiębiorstw do podejmowania dodatkowych działań modernizacyjnych.

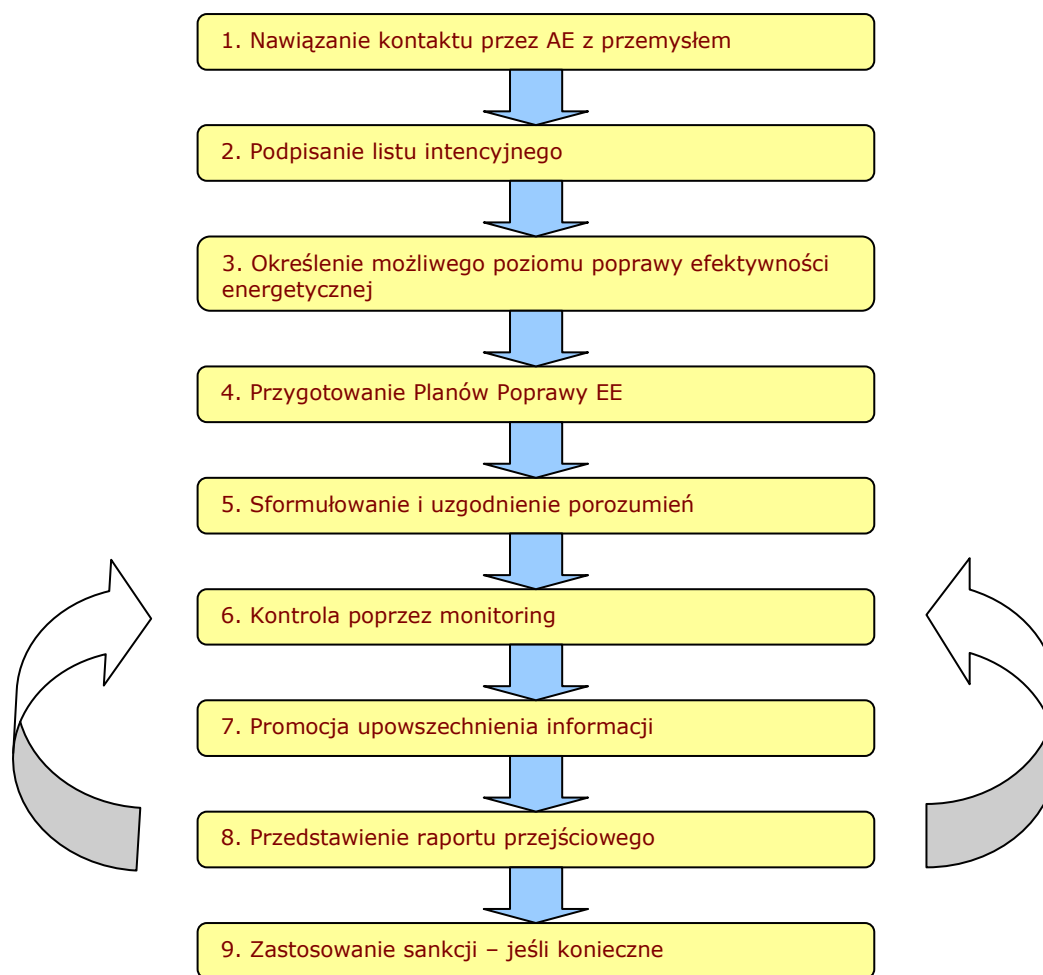

Jakie są motywacje dla stosowania dobrowolnych porozumień?

- Motywacje - najczęściej natury finansowej i obejmują:
 - bezpośrednią pomocą finansową np. na pokrycie części kosztów wykonania różnego rodzaju ekspertyz i analiz technicznych,
 - ulgi i preferencje w opłatach środowiskowych i/lub podatkach energetycznych,
 - tworzenie warunków i mechanizmów ułatwiających pozyskiwanie środków na finansowanie inwestycji modernizacyjnych (często w postaci dopłat do odsetek od kredytów, tworzeniu preferencyjnych kredytów),
 - finansowanie w części lub całości doradztwa technicznego dla zakładów,
 - finansowanie szkoleń dla przedstawicieli zakładów,
 - zapewnienie dostępu do materiałów informacyjnych nt. nowoczesnych metod zarządzania i nowoczesnych technologii.

Przebieg procesu zawierania dobrowolnych porozumień

Przebieg procesu zawierania dobrowolnych porozumień c.d.

- Agencja Energetyczna w imieniu rządu nawiązuje kontakt się z poszczególnymi sektorami przemysłu;
- Następuje podpisanie listu intencyjnego;
- Zostaje przeprowadzony audyt energetyczny w określonych przedsiębiorstwach, reprezentatywnych dla danego sektora, w celu określenia możliwego do osiągnięcia poziomu poprawy efektywności energetycznej;
- Na podstawie ustaleń zostają opracowane np. 4-letnie Plany Poprawy Efektywności Energetycznej dla każdego przedsiębiorstwa w danym sektorze przemysłowym;
- Na koniec następuje sformułowanie i podpisanie zobowiązań;
- Monitorowanie przez Agencję Energetyczną realizacji zobowiązań

Wspomaganie przebiegu procesu zawierania dobrowolnych porozumień ze strony rządu

- Przygotowanie różnego rodzaju subsydiów i mechanizmów finansowych;
- Obniżenie opodatkowania inwestycji efektywnych energetycznie;
- Stosowanie uproszczonych procedur przy wydawaniu zezwoleń środowiskowych
- Wszystkie nowe regulacje prawne dotyczące przemysłu powinny brać pod uwagę istnienie dobrowolnych porozumień.

Zadania spoczywające na przemyśle po zawarciu dobrowolnych porozumień

- Zwiększenie znaczne tempa poprawy efektywności energetycznej
- Przyjęcie i realizacja Planu Poprawy Efektywności Energetycznej
- Wdrożenie „Systemu Zarządzania Energią”
- Podanie się okresowo audytowi i współpraca przy opracowaniu raportów o realizacji porozumień.

Konsekwencje nie realizowania ustaleń

- Jeśli przedsiębiorstwo nie będzie realizować ustaleń np.: nie przygotuje Planu Poprawy Efektywności Energetycznej i nie podda się audytowi to zostanie wykluczone z systemu dobrowolnych porozumień;
- Umowa długoterminowa sektorowa także może być rozwiązana, jeśli sektor nie osiągnie zamierzonych celów;
- Przedsiębiorstwa wykluczone z systemu dobrowolnych porozumień stracą płynące z nich przywileje i będą musiały spełnić w pełni wymagania pozwoleń środowiskowych

Ustawa o Efektywności energetycznej, a Fundusze Europejskie

Z opłaty zastępczej w systemie Białych Certyfikatów powinien utworzony Fundusz Efektywności Energetycznej (w NFOŚiGW) z którego dofinansowywany byłby udział własny polskich podmiotów w projektach finansowanych przez Unię Europejską (Programy operacyjne, Program Inteligentna Energia dla Europy itp.)

Podsumowanie

- Ustawa o efektywności energetycznej stworzy podstawy prawne do prowadzenia racjonalnej gospodarki energetycznej.
- Podmioty gospodarcze i społeczeństwo są nieprzygotowane do realizacji ustawy pomimo znacznego wzrostu świadomości co do potrzeby wzrostu efektywności energetycznej.
- Beneficjentami ustawy będą podmioty najbardziej aktywne w obszarze nowych technologii i usług energetycznych.
- Wdrożenie ustawy wymaga działań organizacyjnych i środków finansowych ze strony państwa.
- Sukces ustawy zależy również od stopnia zaangażowania podmiotów gospodarczych.

Wnioski

- Polska podobnie jak większość krajów nie rozwiąże swoich problemów związanych z bezpieczeństwem energetycznym, nie wywiąże się z międzynarodowych zobowiązań dotyczących oddziaływania energetyki na środowisko, nie podniesie konkurencyjności gospodarki i komfortu życia ludzi bez podniesienia efektywności energetycznej gospodarki.
- W Polsce mechanizmy oszczędzania energii powinny zostać uwzględnione w procesie budowy rynku energii. Wymaga to zaprojektowania systemu wzrostu efektywności energetycznej gospodarki, najlepiej poprzez opracowanie planu wzrostu efektywności energetycznej.
- Proponowane mechanizmy wzrostu efektywności energetycznej powinny w jak najszerszym stopniu być oparte na mechanizmach rynkowych a tylko w przypadkach absolutnie koniecznych, tam gdzie działanie rynku nie występuje lub jest ograniczone, należy korzystać z nakazów administracyjnych i instrumentów regulacyjnych.

DZIEKUJĘ ZA UWAGĘ

